

2den Klasse, men i de fleste Tilfælde have disse Folk, naar de ellers vare ærefjære, sølt denne Straf som saa krænkende, at de senere omtrent ere blevne ødelagte ikke alene for Resten af deres Tjenestetid, men ogsaa for deres øvrige Liv. Jeg betragter det som et meget stort Fremskridt, at vi kunne komme bort fra de gamle strenge, jeg kan gjerne sige barbariske Straffe, som vi have havt, og at vi istedet faae noget Andet, forsaavidt det kan faas bedre. — Jeg skal nu tillade mig at gjøre en Hensikling. Jeg har ved at gennemlæse Forslaget ikke stødt paa nogen Bestemmelse, der særlig omhandler nogen Straf for Befalingsmænd, der udstede uberettigede Ordre eller Befalinger, der ved deres større eller mindre Opfyldelse paadrage de Underordnede Straf. Det er jo en Selvfølge, at en Soldat er pligtig til at adlyde enhver Befaling af sine Overordnede, selv om disse ikke er berettigede til at udstede saadanne Befalinger; men det vil vist ogsaa være klart for Mange, at det let kan give Anledning til, at den Soldat, der modtager en saadan uberettiget Ordre fra en Befalingsmand, maatte krymper sig ved at udføre den eller maatte søge at undgaa at komme til at udføre den. At han saa isaalder Straf, er en Selvfølge; men det forekommer mig, at der maa skjælnes lidt imellem, om Ordren, han undlader at udføre, er uberettiget eller ikke, og er den uberettiget, forekommer det mig, at der var Anledning til at straffe den Befalingsmand, der har udstedt den urigtige Ordre og derved givet Anledning til, at den Underordnede bliver straffet, ikke saa lidt haardere, end han ellers vilde blive. Hvorfor jeg særlig fremdrager dette Punkt, er, fordi jeg igaar fik at høre et Tilfælde, der nylig var passeret paa Gardevagten paa Amalienborg, hvor en Underofficer flere Gange om Natten havde kommanderet Mandstabet til Noget, som jeg tror, man kalder Ranging til Gevær. De første to Gange blev hans Befaling efterkommen, men den tredje Gang syntes Mandstabet, at det efter deres Mening var lidt vel meget — saavidt jeg veed, var Underofficeren uberettiget til denne Udførelse om Natten — og saa forblev Vagtmandstabet inde. Underofficeren meldte dem, og 23 af dem bleve idømte 5 Dages Fængsel paa Vand og Brød, og den 24de 10 Dages. Underofficeren slap med 48 Timers Vagtarrest. Jeg synes, at der er et noget underligt Forhold tilstedes mellem Straffene, det forekommer mig, at man i flige Tilfælde maa se at træffe Straffebestemmelser mod de Befalingsmænd, der udstede urigtige Ordre, der maatte give Anledning til, at de Underordnede straffes, hvorved de Overordnede rammes haardere end ellers, og at der ved Siden deraf tages et lempeligt Hensyn til de Menige. Med disse Ord skal jeg slutte.

Wagen: Det er kun et Par Bemærkninger, jeg skal tillade mig at fremsføre dels i Anledning af, hvad der blev ytret igaar af det 1ste ærede Medlem for 2den Kreds (Haffner) og dels i Anledning af nogle Bemærkninger, som ere faldne idag. Det forekommer mig, at det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds mente, at jeg havde sagt, at Landstinget egentlig godt kunde opgive Alt, hvad det tidligere havde holdt paa. Jeg tror dog, at det er en noget unpiagtig Opfattelse af mine Bemærkninger. Jeg mener nemlig, at Landstinget nu som dengang bør fastholde den almindelige Betragtning, som jeg ogsaa tror ligger til Grund for dets Forhold til den militære Straffelov, nemlig, at Straffen bør være saaledes, at det kan forsvares overfor den Nødvendighed, der er til at vedligeholde Lugt og Disciplin i Armeen. Saa strenge bør de være, men paa den anden Side heller ikke strengere. Det er det Princip, som, efter hvad jeg kan skjønne, dette Thing altid har fastholdt. Hvis Noget vilde foreslaa Straffe, som ikke fyldestgjorde dette Formaal, tror jeg, at Landstinget vilde betænke sig paa at gaa ind paa dem, medens det paa den anden Side vilde stemme for saadanne Forslag, som i Virkeligheden erkjendes for at fyldestgjøre dette Formaal. Og naar nu Spørgsmaalet bliver om, hvorledes Forholdet stillede sig, dengang det ældre Forslag i sin Tid blev vedtaget, tror jeg, at man kan sige, at den almindelige Opfattelse af de Straffe, som der dengang var Tale om, var den, at de i Almindelighed erkjendtes for at være nødvendige til det ansførte Diemed. Naar der nu er foregaaet en Forandring, er det ikke en Forandring i Landstingets Grundsatninger, men en Forandring i, hvad man mener behøves til det ansførte Diemed's Opnaaelse. Er der foregaaet en Forandring, er den foregaaet i de militære Myndigheders Opfattelse af de Straffe, som antages for nødvendige indenfor Staten. Det er altsaa et Synspunkt, som det forekommer mig, at der ikke er Anledning for os til videre at drøfte, det er Noget, som maa stille sig som et Spørgsmaal for de militære Myndigheder, hvorledes de kunne forsvare den mulige Sværgning, der er foregaaet paa dette Omraade. Men jeg skal dog tilføje, at for mig stiller det sig ikke som noget Unaturligt eller Urimeligt, om der paa dette Omraade er foregaaet en Forandring. Jeg tror, at det lader sig forklare af de forandrede Forhold og den forandrede Situation, hvorunder vi forhandle dette Lovforslag. Tidligere var der, saavidt jeg skjønner, ikke foretaget noget virkelig alvorligt Skridt til at komme dette Thing imøde med Hensyn til den militære Straffelov, forsaavidt som netop de Straffe, der erkjendtes som nødvendige for de militære Formaalets Skyld, ikke vare optagne i et saadant Omfang, at det kunde erkjendes for til-